

„Службени гласник РС“ бр. 27. од 06.04.2018.; ступио на снагу 14.04.2018.
„Службени гласник РС“ бр. 6. од 24.01.2020.; ступио на снагу 01.02.2020.
„Службени гласник РС“ бр. 76. од 07.09.2023.; ступио на снагу 15.09.2023.

1210

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије

Проглашава се Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Другој седници Првог редовног заседања у 2018. години, 5. априла 2018. године.

ПР број 19
У Београду, 6. априла 2018. године
Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о Националном оквиру квалификација Републике Србије

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом успоставља се Национални оквир квалификација Републике Србије (у даљем тексту: НОКС) као систем за уређивање квалификација, његова сврха, циљеви и принципи, врсте и нивои квалификација, начини стицања квалификација, описи знања, вештина, способности и ставова (у даљем тексту: дескриптори) нивоа квалификација, тела и организације надлежне за примену и развој НОКС-а, обезбеђивање квалитета у примени НОКС-а и повезивање са Европским оквиром квалификација (у даљем тексту: ЕОК).

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Основни појмови и њихово значење

Члан 2.

Поједини појмови у овом закону имају следеће значење:

1) Квалификација – формално признање стечених компетенција. Појединац стиче квалификацију када надлежно тело утврди да је достигао исходе учења у оквиру одређеног нивоа и према задатом стандарду квалификације, што се потврђује јавном исправом (дипломом или сертификатом);

2) Компетенција – интегрисани скуп знања, вештина, способности и ставова, које појединцу омогућују ефикасно делање у складу са стандардом квалификације;

3) Кључне компетенције за целоживотно учење – способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за лични, социјални и професионални развој и даље учење. Ове компетенције уграђене су у циљеве и стандарде на свим нивоима образовања као нове области, релевантне за континуирано стицање компетенција, вођење приватног и друштвеног живота, професију и сналажење у реалним проблемима и захтевним ситуацијама;

4) Исходи учења – јасни искази о томе шта се од појединца очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног процеса учења. Омогућавају проверљивост нивоа развијености компетенција, односно достигнутоги знања, вештина, ставова и способности;

5) ~~Стандард квалификације – документ утврђен у складу са овим законом, који садржи опис циљева и исхода учења, као и податке о квалификацији на основу којих се врши одређивање нивоа, њено разврставање и вредновање;~~ **Стандард квалификације – документ утврђен у складу са овим законом, који садржи опис исхода учења, податак о релевантним занимањима за квалификације као и податке о квалификацији на основу којих се врши одређивање нивоа, њено разврставање и вредновање;**

6) Стандард занимања – документ који садржи опис дужности и задатака, као и компетенција потребних појединцу за ефикасно обављање послова у одређеном занимању, утврђен у складу са прописима који уређују запошљавање;

7) Регистар НОКС-а (у даљем тексту: Регистар) – регистар НОКС-а који се састоји из подрегистра националних квалификација, подрегистра стандарда квалификација и подрегистра јавно признатих организатора активности образовања одраслих (у даљем тексту: ЛПОА), са послодавцима код којих ЛПОА реализује практичан рад и/или практичну наставу;

8) Европски оквир квалификација (у даљем тексту: ЕОК) – заједнички европски референтни оквир који повезује националне системе квалификација и делује као алат за упоређивање односно лакше разумевање и тумачење квалификација међу различитим државама и образовним системима у Европи;

9) Оквир квалификација у европском простору високог образовања (у даљем тексту: ЕПВО) – оквир квалификација у оквиру Болоњског процеса. Дефинисан је са четири главна циклуса (кратки циклус, први, други и трећи циклус) који се описују Даблинским дескрипторима;

10) Формално образовање представља организоване процесе учења који се остварују на основу планова и програма наставе и учења основног и средњег образовања и студијских програма високог образовања;

11) Неформално образовање представља организоване процесе учења одраслих који се остварују на основу посебних програма, ради стицања знања, вештина, способности и ставова усмерених на рад, лични и социјални развој;

12) Информално учење представља процес самосталног стицања знања, вештина, вредности, ставова и способности одраслих, у свакодневном животном, радном и социјалном окружењу;

13) Целоживотно учење – укључује све облике учења и подразумева учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, са циљем сталног унапређивања потребних личних, грађанских, друштвених и компетенција потребних за рад;

14) Признавање претходног учења – Активност образовања одраслих која се остварује проценом знања, вештина и способности стечених образовањем, животним или радним искуством и која омогућава даље учење и повећање конкурентности на тржишту рада. Термин се изједначава са термином „валидација неформалног и информалног учења” (Validation of non-formal and informal learning), а у складу са Европским препорукама за валидацију неформалног и информалног учења.

Циљеви НОКС-а

Члан 3.

Циљеви НОКС-а су:

1) обезбеђивање разумљивости, прегледности и транспарентности квалификација, као и њихове међусобне повезаности;

2) развој стандарда квалификација заснованих на потребама тржишта рада и друштва у целини;

3) обезбеђивање оријентисаности целокупног образовања на исходе учења којима се изграђују компетенције дефинисане стандардом дате квалификације;

4) унапређивање приступа, флексибилности путева и проходности у систему формалног и неформалног образовања;

5) обезбеђивање препознавања и признавања неформалног и информалног учења;

6) афирмисање значаја кључних, општих и међупредметних компетенција за учење током целог живота;

7) унапређивање сарадње међу релевантним заинтересованим странама односно социјалним партнерима;

8) обезбеђивање система квалитета у процесу развоја и стицања квалификација;

9) обезбеђивање упоредивости и препознатљивости квалификација стечених у Републици Србији са квалификацијама стеченим у другим државама.

Принципи НОКС-а

Члан 4.

НОКС се заснива на принципима:

1) целоживотног учења – уважавање потреба и могућности појединца за учење и развој током целог живота;

2) индивидуалности – стицање квалификација, у складу са искуствима, потребама, интересовањима, друштвеним и животним улогама и развојним карактеристикама појединца;

- 3) једнаких могућности – стицање квалификација без обзира на године живота, пол, тешкоће и сметње у развоју, инвалидитет, расну, националну, социјалну, културну, етничку и верску припадност, језик, сексуалну оријентацију, место боравка, материјално или здравствено стање и друга лична својства;
- 4) доступности – једнака права и услови за укључивање у све нивое и врсте квалификација;
- 5) транспарентности – јавност процеса развоја и стицања квалификација;
- 6) релевантности – заснованост квалификација на потребама тржишта рада, научно-истраживачког и уметничког рада, односно друштва у целини;
- 7) отворености – различити начини стицања квалификација и могућности за хоризонталну и вертикалну проходност у систему квалификација укључујући и академску мобилност;
- 8) партнерства и сарадње – партнерство и сарадња између носиоца и учесника у систему квалификација;
- 9) обезбеђивање квалитета – управљање процесом развоја квалификација на основу стандарда и исхода учења, као и системом квалитета у процесу стицања и вредновања квалификација;
- 10) упоредивости – повезивање НОКС-а са ЕОК-ом.

II. ОКВИР КВАЛИФИКАЦИЈА

Нивои квалификација

Члан 5.

Квалификације се у НОКС-у сврставају у осам (8) нивоа и четири (4) поднивоа:

- 1) први ниво (ниво 1), који се стиче завршавањем основног образовања и васпитања, основног образовања одраслих, основног музичког, односно основног балетског образовања и васпитања;
- 2) други ниво (ниво 2), који се стиче стручним оспособљавањем, у трајању до једне године, образовањем за рад у трајању до две године, односно неформалним образовањем одраслих у трајању од 120–360 сати обуке **и кроз поступак признавања претходног учења**. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а;
- 3) трећи ниво (ниво 3), који се стиче завршавањем средњег стручног образовања у трогодишњем трајању, односно неформалним образовањем одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке **и кроз поступак признавања претходног учења**. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а;
- 4) четврти ниво (ниво 4), који се стиче завршавањем средњег образовања у четворогодишњем трајању (стручно, уметничко, односно гимназијско). Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а;
- 5) ~~пети ниво (ниво 5), који се стиче завршавањем мајсторског, односно специјалистичког образовања у трајању од две, односно једне године и неформалним образовањем одраслих у трајању од најмање шест месеци. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 3, односно ниво 4 НОКС-а, а за стицање кроз неформално образовање одраслих претходно стечен ниво 4 НОКС-а;~~ **пети ниво (ниво 5), који се стиче завршавањем мајсторског, односно специјалистичког образовања у трајању од две, односно једне године уз претходно стечени ниво 3 НОКС-а, односно ниво 4 НОКС-а. У неформалном образовању одраслих стиче се завршавањем програма обуке у трајању од најмање шест месеци, уз претходно стечени ниво 4 НОКС-а и кроз поступак признавања претходног учења. Услов за стицање овог нивоа кроз мајсторско, односно специјалистичко образовање је најмање две године радног искуства;**
- 6) шести ниво, подниво један (ниво 6.1), који се стиче завршавањем основних академских студија (у даљем тексту: ОАС) обима од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно основних струковних студија (у даљем тексту: ОСС) обима од 180 ЕСПБ бодова. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 4 НОКС-а и положена општа, стручна односно уметничка матура, односно завршен програм за полагање државне матуре у двогодишњем трајању и положена општа матура **у складу са законима који уређују средње образовање и васпитање и високо образовање;**
- 7) шести ниво, подниво два (ниво 6.2), који се стиче завршавањем ОАС обима од најмање 240 ЕСПБ бодова, односно специјалистичких струковних студија обима од најмање 60 ЕСПБ бодова. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 4 НОКС и положена општа, стручна односно уметничка матура, односно завршен програм за полагање државне матуре у двогодишњем трајању и положена општа матура **у складу са законима који уређују средње образовање и васпитање и високо образовање**, односно ниво 6.1 (ОСС обима 180 ЕСПБ бодова);
- 8) седми ниво, подниво један (ниво 7.1), који се стиче завршавањем интегрисаних академских студија обима од 300 до 360 ЕСПБ бодова, мастер академских студија (у даљем тексту: МАС) обима од

најмање 60 ЕСПБ бодова, уз претходно остварене ОАС обима 240 ЕСПБ, МАС обима од најмање 120 ЕСПБ (уз претходно остварене ОАС обима 180 ЕСПБ), односно мастер струковних студија обима од најмање 120 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене ОСС обима 180 ЕСПБ бодова);

9) седми ниво, подниво два (ниво 7.2), који се стиче завршавањем специјалистичких академских студија обима од најмање 60 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене мастер академске студије);

10) осми ниво (ниво 8), који се стиче завршавањем докторских студија обима 180 ЕСПБ бодова (уз претходно завршене интегрисане академске, односно мастер академске студије).

~~Нивои НОКС-а за појединачне квалификације нивоа из става 1. тач. 6)–8), у Регистру и јавним исправама означавају се уз навећене врсте квалификације, и то:~~

~~1) подниво 6.1 стечен завршавањем ОАС обима од најмање 180 ЕСПБ бодова, означава се са 6.1 А;~~

~~2) подниво 6.1 стечен завршавањем ОСС обима 180 ЕСПБ бодова означава се са 6.1 С;~~

~~3) подниво 6.2 стечен завршавањем ОАС обима од најмање 240 ЕСПБ бодова, означава се са 6.2 А;~~

~~4) подниво 6.2 стечен завршавањем специјалистичких струковних студија обима 60 ЕСПБ бодова, означава се са 6.2 С;~~

~~5) подниво 7.1 стечен завршавањем интегрисаних академских студија обима од 300 до 360 ЕСПБ бодова и МАС, означава се са 7.1 А;~~

~~6) подниво 7.1 стечен завршавањем мастер струковних студија означава се са 7.1 С.~~

Дескриптори нивоа квалификација

Члан 6.

За сваки ниво и подниво квалификација из члана 5. овог закона, утврђени су дескриптори неопходни за обављање посла или даље учење. Квалификације се разврставају по нивоима на основу сложености исхода учења.

Дескриптори нивоа квалификација из става 1. овог члана дати су у Прилогу 1. овог закона и чине његов саставни део.

Врсте квалификација

Члан 7.

Према врсти, квалификације се у НОКС-у разврставају на:

1) опште – основно образовање и васпитање и гимназијско образовање и васпитање које обухвата све типове и смерове гимназија као и специјализоване гимназије, у складу са законима који уређују основе система образовања и васпитања, основно и средње образовање;

2) стручне – средње стручно образовање, средње уметничко образовање и обуке, у складу са законом који уређује основе система образовања и васпитања, стручно образовање, дуално образовање и образовање одраслих;

3) академске – високо образовање стечено завршавањем основних академских, мастер академских, специјалистичких академских и докторских студија, у складу са законом који уређује високо образовање;

4) струковне – високо образовање стечено на основним струковним, специјалистичким струковним и мастер струковним студијама, у складу са законом који уређује високо образовање.

Систем за разврставање квалификација

Члан 8.

Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у (у даљем тексту: КЛАСНОКС), усклађен је са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F, и садржи називе сектора, ужих сектора и подсектора образовања и оспособљавања у које се квалификације разврставају и њихове нумеричке ознаке на основу којих се утврђује шифра квалификације.

КЛАСНОКС утврђује министар надлежан за послове образовања.

У акту из става 2. овог члана утврђују се и односи између КЛАСНОКС-а и подручја рада, односно научних, уметничких, односно стручних области у оквиру образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, утврђених до ступања на снагу овог закона.

Начини стицања квалификације

Члан 9.

Квалификације се могу стећи формалним и неформалним образовањем и кроз поступак признавања претходног учења.

У формалном образовању опште, стручне, академске и струковне квалификације се стичу завршавањем основног, средњег, односно високог образовања на верификованим установама образовања и васпитања, односно акредитованим високошколским установама и студијским програмима, након чега се издаје одговарајућа јавна исправа, у складу са законима који уређују основно образовање и васпитање, средње образовање и васпитање и високо образовање.

У неформалном образовању стручне квалификације стичу се кроз различите активности образовања одраслих код ЈПОА, након чега се издаје одговарајућа јавна исправа или уверење, у складу са законом који уређује образовање одраслих, односно другим законом у складу са чланом 39. став 3. овог закона.

Признавањем претходног учења, стручне квалификације се стичу код ЈПОА кроз посебан поступак у којем се, у складу са стандардом квалификације, процењују знања, вештине и ставови стечени на основу радног или животног искуства, након чега се издаје одговарајућа јавна исправа или уверење, у складу са законом који уређује образовање одраслих.

Каријерно вођење и саветовање

Члан 10.

Услугама каријерног вођења и саветовања обезбеђује се подршка појединцу за остваривање проходности кроз нивое НОКС-а, чиме се омогућава примена концепта целоживотног учења и лакша покретљивост радне снаге.

Услуге каријерног вођења и саветовања пружају се у складу са стандардима за каријерно вођење и саветовање које доноси министар надлежан за послове образовања.

Услуге каријерног вођења и саветовања пружају Национална служба за запошљавање, ЈПОА у складу са законом који уређује образовање одраслих и високошколске установе у складу са законом који уређује високо образовање, **канцеларије за младе, организације цивилног друштва које се баве каријерним вођењем и саветовањем, агенције за запошљавање и друга правна лица, у складу са законом.**

Програм професионалне оријентације, односно каријерног вођења и саветовања ученика реализује основна, односно средња школа, у складу са законом који уређује основно, односно средње образовање и стандардима из става 2. овог члана.

Каријерни практичари у смислу овог закона су носиоци активности каријерног вођења и саветовања различитих квалификација који раде са појединцима или групама различитог старосног узраста помажући им да управљају процесима учења, рада, каријерним променама и другим аспектима личног развоја и који имају компетенције утврђене стандардима из става 2. овог члана.

Агенција за квалификације (у даљем тексту: Агенција) прати спровођење услуга каријерног вођења и саветовања и имплементацију стандарда из става 2. овог члана.

Ради праћења услуга каријерног вођења и саветовања и имплементације стандарда из става 2. овог члана, основне и средње школе, високошколске установе, ЈПОА, Национална служба за запошљавање, канцеларије за младе и организације цивилног друштва које се баве каријерним вођењем и саветовањем и агенције за запошљавање регистроване у складу са прописима којима се уређује запошљавање, дужни су да достављају Агенцији податке о спроведеним активностима, најкасније до 1. фебруара за претходну годину.

Ближе услове за утврђивање компетенција каријерног практичара, као и изглед и садржај обрасца за извештавање о активностима из става 7. овог члана утврђује министар надлежан за послове образовања.

III. ТЕЛА И ИНСТИТУЦИЈЕ НАДЛЕЖНЕ ЗА РАЗВОЈ И ПРИМЕНУ НОКС-А

Савет за НОКС

Члан 11.

Савет за НОКС (у даљем тексту: Савет) образује се као саветодавно тело које даје препоруке о процесу планирања и развоја људског потенцијала у складу са јавним политикама у области целоживотног учења, запошљавања, каријерног вођења и саветовања.

Састав Савета

Члан 12.

~~Савет има 25 чланова које именује Влада, и то:~~

~~1) шест чланова на предлог: министарства надлежног за образовање, министарства надлежног за рад и запошљавање, министарства надлежног за привреду, министарства надлежног за омладину, министарства надлежног за државну управу и локалну самоуправу и министарства надлежног за здравље;~~

~~2) три члана на предлог: покрајинског секретаријата надлежног за образовање, покрајинског секретаријата надлежног за високо образовање и покрајинског секретаријата надлежног за рад и запошљавање;~~

~~3) једног члана на предлог Националне службе за запошљавање;~~

~~4) два члана на предлог Привредне коморе Србије;~~

~~5) пет чланова представника високошколских установа, и то три на предлог Конференције универзитета и два на предлог Конференције академија струковних студија и високих школа (у даљем тексту: Конференција академија и високих школа);~~

~~6) два члана представника стручних школа на предлог заједница стручних школа;~~

~~7) једног члана представника гимназија на предлог заједнице гимназија;~~

~~8) два члана на предлог репрезентативних синдиката, који су чланови Социјално-економског савета Републике Србије;~~

~~9) два члана на предлог репрезентативних удружења послодаваца, који је члан Социјално-економског савета Републике Србије;~~

~~10) једног члана представника организација цивилног друштва, на предлог органа надлежног за координацију с организацијама цивилног друштва.~~

~~Мандат чланова Савета траје четири године.~~

~~Саветом председава члан који је представник министарства надлежног за образовање.~~

~~Влада разрешава члана Савета пре истека мандата, и то:~~

~~1) на лични захтев;~~

~~2) ако не испуњава дужности члана Савета или својим поступцима повреди углед те дужности, на предлог организације на чији је предлог именован.~~

~~У случају разрешења из става 4. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата Савета, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.~~

~~Савет подноси Влади извештај о своме раду најмање једанпут годишње.~~

~~Савет доноси пословник о свом раду.~~

~~Административно техничке послове за Савет обавља Агенција за квалификације (у даљем тексту: Агенција).~~

Савет има 23 члана које именује Влада, и то:

1) седам чланова на предлог: министарства надлежног за образовање, министарства надлежног за рад и запошљавање, министарства надлежног за привреду, министарства надлежног за омладину, министарства надлежног за државну управу и локалну самоуправу и министарства надлежног за здравље и службе владе надлежне за дуално образовање и национални оквир квалификација (у даљем тексту: Канцеларија);

2) три члана на предлог: покрајинског секретаријата надлежног за образовање, покрајинског секретаријата надлежног за високо образовање и покрајинског секретаријата надлежног за рад и запошљавање;

3) три члана на предлог Привредне коморе Србије из реда послодаваца;

4) једног члана Савета за стручно образовање и образовање одраслих;

5) једног члана Националног просветног савета;

6) два члана Националног савета за високо образовање, и то један из реда чланова именованих на предлог Конференције универзитета и један из реда чланова именованих на предлог Конференције академија струковних студија и високих школа;

7) два члана из реда репрезентативних синдиката на предлог Социјално-економског савета Републике Србије;

8) два члана из реда репрезентативних удружења послодаваца на предлог Социјално-економског савета Републике Србије;

9) једног члана представника организација цивилног друштва, на предлог органа надлежног за координацију с организацијама цивилног друштва;

10) једног члана на предлог министарства надлежног за послове омладине из реда омладинских организација које су препознате као кровни савези омладинских организација у складу са законом.

Мандат чланова савета траје четири године.

Председника савета именује Влада.

Влада разрешава члана савета пре истека мандата, и то:

1) на лични захтев;

2) ако не испуњава дужности члана савета, ако не заступа ставове организације на чији је предлог именован или ако својим поступцима повреди углед те дужности, на предлог организације на чији је предлог именован.

У случају разрешења из става 4. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата савета, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.

Савет подноси Влади извештај о своме раду најмање једанпут годишње.

Савет доноси пословник о свом раду.

Административно-техничке послове за Савет обавља Канцеларија.

Чланови Савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Влада.

Надлежност Савета

Члан 13.

Савет:

- 1) **предлаже стандарде квалификација за све нивое НОКС-а;**
- 2) **предлаже Влади оснивање секторског већа за одређени сектор рада, односно делатности;**
- 3) **даје препоруке о процесу планирања и развоја људских потенцијала у складу са стратешким документима Републике Србије, као и у погледу координације јавних политика каријерног вођења и саветовања у свим секторима;**
- 4) **даје препоруке о побољшањима у повезивању образовања и потреба тржишта рада;**
- 5) **даје мишљење министру надлежном за образовање о препорукама секторских већа око уписне политике у средње школе и на високошколске установе;**
- 6) **прати рад секторских већа и даје препоруке за унапређивање рада на основу редовних извештаја о раду секторских већа;**
- 7) ~~даје мишљење на стандарде за самовредновање и спољашњу проверу квалитета ШОА;~~ **даје препоруке министру надлежном за послове образовања за стављање ван снаге програма наставе и учења који не одговарају стандардима квалификација;**
- 8) **обавља и друге послове у складу са овим законом.**

Агенција

Члан 14.

Ради обављања послова обезбеђивања квалитета и пружања стручне подршке Савету и другим надлежним организацијама у свим аспектима развоја и имплементације НОКС-а, Влада оснива Агенцију.

Агенција има својство правног лица.

Рад Агенције финансира се из буџета Републике Србије, сопствених средстава, поклона (донација), прилога и других прихода које оствари у складу са законом.

Агенција подноси Влади извештај о раду за претходну годину најкасније до 1. ~~априла~~ **марта** текуће године, а изузетно подноси и периодичне извештаје или извештај о извршењу неког посла, на захтев министарства надлежног за послове образовања, у року који не може бити краћи од 20 дана.

На оснивање, управљање и рад Агенције примењују се одредбе закона који уређује јавне агенције.

Надлежност Агенције

Члан 15.

Агенција:

- 1) **разматра иницијативе за увођење нових квалификација и осавремењивање постојећих;**
- 1а) предлаже измене и допуне стандарда квалификације ради усклађивања са новинама утврђеним прописима у области образовања и у области рада и запошљавања;**
- 2) ~~пружа стручну подршку секторском већу и припрема предлог стандарда квалификације;~~ **пружа стручну и административно-техничку подршку раду секторских већа;**
- 3) ~~пружа административно-техничку подршку раду секторских већа;~~ **припрема предлог стандарда квалификације;**

- 4) води Регистар и стара се о упису података у одговарајуће подрегистре;
- 5) разврстава и шифрира квалификације према КЛАСНОКС систему;
- 6) врши признавање страних школских исправа;
- 7) врши поступак признавања стране високошколске исправе ради запошљавања (у даљем тексту: професионално признавање), у складу са овим законом и законом који уређује високо образовање;
- 8) врши прво вредновање страног студијског програма у поступку из тачке 7) овог става, у складу са овим и законом који уређује високо образовање;

8а) врши вредновање јавних исправа стечених у осталим верским образовним установама, у складу са овим и законом којим се уређују цркве и верске заједнице;

- 9) даје одобрење другим организацијама за стицање статуса ЈПОА;
- 10) ~~утврђује износ накнаде за поступак из тач. 6), 7) и 9) овог става;~~ **утврђује висину таксе за јавне услуге из тач. 6), 7) и 9) овог става**
- 11) води евиденцију о професионалном признавању у складу са овим и законом који уређује високо образовање;

12) врши спољашњу проверу квалитета ЈПОА, **најмање** једном у току петогодишњег трајања одобрења;

13) на захтев министарства надлежног за образовање, даје извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, извођења програма и кадра, **простора, опреме и наставних средстава;**

14) ~~припрема развојне пројекте, анализе и истраживања од значаја за развој квалификација;~~ **прати активности каријерног вођења и саветовања и имплементацију стандарда услуга каријерног вођења и саветовања;**

15) ~~прати и мери ефекте имплементације (нових) квалификација на запошљавање и целоживотно учење;~~ **пружа стручну подршку Канцеларији у процесу повезивања НОКС-а са ЕОК-ом и ЕПВО-ом;**

16) ~~предлаже мере унапређивања осигурања квалитета у целокупном систему;~~ **припрема развојне пројекте, анализе и истраживања од значаја за развој квалификација и предлаже мере унапређивања осигурања квалитета у целокупном систему;**

16а) пружа информације лицима којима је извршено професионално признавање стране високошколске исправе о могућностима за приступ професијама које су уређене посебним прописима;

17) обавља и друге послове у складу са законом.

Послове из става 1. тач. 4), 6), 7), 9), 10) и 11) овог члана Агенција обавља као поверене послове.

Члан 15а

~~Агенција за квалификације може да образује посебне стручне комисије и тимове за обављање послова спољашњег вредновања квалитета рада ЈПОА, провере испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих у складу са стандардом квалификације у поступку стицања статуса ЈПОА и друге послове из надлежности Агенције.~~

Агенција образује листу спољних сарадника са које именује посебне комисије и тимове за обављање послова спољашњег вредновања квалитета рада ЈПОА, провере испуњености услова у поступку стицања статуса ЈПОА и друге послове из надлежности Агенције.

У посебну стручне комисије листу из става 1. овог члана могу да се именују:

1) лица са одговарајућим образовањем и одговарајућим радним искуством у струци од најмање три године;

2) запослени у Заводу за унапређивање образовања и васпитања који раде на развоју образовања и васпитања;

3) запослени у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања који раде на вредновању квалитета образовања и васпитања;

4) лице које испуњава услове за просветног саветника, као и лице које је изабрано за саветника – спољњег сарадника у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања;

4а) просветни инспектор;

5) наставници високошколских установа који су именовани за рецензенте ~~Националног савета за високо образовање~~, Националног тела за акредитацију и осигурање квалитета у високом образовању, у складу са законом којим се уређује високо образовање;

6) наставници и стручни сарадници основних и средњих школа са лиценцом и радним искуством у струци од најмање три године.

Лице из става 2. тачка 4а) овог члана обавезни је члан комисије за проверу испуњености услова у поступку стицања статуса ЈПОА.

Лица из става 2. тачка 1) и б) овог члана бирају се на основу јавног конкурса.

Лица из става 2. овог члана могу да се именују у стручне тимове који пружају подршку секторским већима.

Лица из става 2. овог члана имају право на накнаду у висини коју утврди Влада.

Ближе услове за именовање и начин рада посебних комисија и тимова из става 1. овог члана доноси министар надлежан за послове образовања.

Органи Агенције

Члан 16.

Агенција за квалификације има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и службе које обављају административно-техничке послове.

Ближи услови у погледу начина рада, начина и поступка избора и разрешења органа Агенције утврђују се актом о оснивању и статусом.

Управни одбор

Члан 17.

Управни одбор има пет чланова.

Председника и чланове Управног одбора Агенције именује Влада ~~на период од четири године, са могућношћу још једног избора,~~ **на период од пет година, са могућношћу још два избора,** и то ~~три на предлог министарства надлежног за образовање~~ **два на предлог министарства надлежног за послове образовања, једног на предлог Канцеларије,** једног на предлог министарства надлежног за рад и запошљавање и једног на предлог министарства надлежног за привреду.

~~У Управни одбор Агенције може бити именовано лице које испуњава услове за пријем у радни однос у државни орган, које је стручњак у једној или више области из делокруга јавне агенције, које има високо образовање, које није запослено у Агенцији.~~

У Управни одбор Агенције може бити именовано лице које испуњава услове за пријем у радни однос у државни орган, које има високо образовање, најмање девет година радног искуства на пословима из једне или више области из надлежности Агенције и које није запослено у Агенцији.

Члан Управног одбора Агенције не може бити лице које је било осуђено за кривично дело против правног саобраћаја, против службене дужности, као и за друго кривично дело за које је забрањена казна од пет година затвора или тежа казна, све док казна не буде брисана по закону.

Члан Управног одбора не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у органу политичке странке или на дужност органа пословођења установе образовања и васпитања, односно високошколске установе, као ни лице које је члан Савета за стручно образовање и образовање одраслих, Националног просветног савета, Националног савета за високо образовање, Националне службе за запошљавање или на дужности органа пословођења код правних лица и предузетника које се баве делатностима образовања.

Влада разрешава члана Управног одбора пре истека мандата, и то:

1) на лични захтев;

2) ако не испуњава дужности члана Управног одбора, не испуњава услове за именовање, ако не испуњава обавезе предвиђене овим или посебним законом или актом о оснивању Агенције или ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци;

3) на образложени захтев овлашћеног предлагача.

У случају разрешења из става б. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од дана доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата Управног одбора, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.

Надлежност Управног одбора

Члан 18.

Управни одбор:

1) усваја годишњи програм рада Агенције;

- 2) усваја финансијски план Агенције;
- 3) усваја извештаје које Агенција подноси оснивачу;
- 4) доноси прописе и друге опште акте Агенције, изузев правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији;
- 5) усмерава рад директора и издаје му упутства за рад;
- 6) надзире пословање јавне агенције;
- 7) ~~утврђује износ накнаде за признавање школских и високошколских исправа уз сагласност Владе~~ **утврђује износ таксе за јавне услуге из члана 15. став 1. тач. 6), 7) и 9) овог закона;**
- 8) ~~утврђује износ накнаде за давање одобрења за стицање статуса ЈПОА уз сагласност Владе~~ **предлаже висину накнаде за лица из члана 15а став 2. овог закона коју утврђује Влада;**
- 9) врши друге послове одређене овим законом, законом који уређује рад јавних агенција или актом о оснивању Агенције.

Члан управног одбора има право на накнаду за рад у износу који утврђује Влада.

Директор

Члан 19.

Директора на период од пет година, ~~са могућношћу једног reizбора~~ **са могућношћу још два избора**, именује Влада, у складу са законом којим се уређују јавне агенције.

Надлежност директора

Члан 20.

Директор:

- 1) заступа и представља Агенцију;
- 2) руководи радом и пословањем Агенције;
- 3) доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији;
- 4) доноси појединачне акте Агенције;
- 5) одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Агенцији;
- 6) припрема и спроводи одлуке управног одбора;
- 7) ~~за потребе давања стручног мишљења у поступку првог вредновања страног студијског програма именује комисију од најмање три рецензента са листе рецензената коју утврђује Национални савет за високо образовање, у складу са законом који уређује високо образовање и овим законом;~~
- 8) врши друге послове одређене овим законом, законом којим се уређују јавне агенције или актом о оснивању Агенције.

Секторско веће

Члан 21.

Секторско веће је тело засновано на принципу социјалног партнерства које на предлог Савета оснива Влада.

~~Влада именује чланове Секторског већа из области за коју се веће оснива на предлог:~~

- 1) ~~Привредне коморе Србије и репрезентативних удружења послодаваца из реда привредних субјеката из области за коју је формирано секторско веће;~~
- 2) ~~Струковних комора, односно удружења;~~
- 3) ~~Савета за стручно образовање и образовање одраслих, из реда стручњака из области стручног образовања и образовања одраслих;~~
- 4) ~~Конференција универзитета и Конференција академија и високих школа, а из реда наставника високошколских установа;~~
- 5) ~~Националне службе за запошљавање;~~
- 6) ~~министарстава надлежних за: послове образовања, запошљавања и рада и делатности за коју се оснива секторско веће;~~
- 7) ~~заједнице стручних школа;~~
- 8) ~~репрезентативних гранских синдиката;~~
- 9) ~~Завода за унапређивање образовања и васпитања из реда запослених стручњака из области за коју је основано секторско веће и из других институција, установа и организација релевантних за област за коју је основано секторско веће.~~

Влада именује чланове Секторског већа из области за коју се веће оснива:

- 1) на предлог Привредне коморе Србије и репрезентативних удружења послодаваца из реда привредних субјеката из области за коју је формирано секторско веће;
- 2) на предлог струковних комора, односно удружења;
- 3) на предлог Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа, а из реда наставника високошколских установа;
- 4) једног члана на заједнички предлог министарства надлежног за рад и запошљавање и Националне службе за запошљавање;
- 5) једног члана на предлог министарства надлежног за послове образовања;
- 6) једног члана на предлог Канцеларије;
- 7) на предлог министарства из делатности за коју се оснива секторско веће;
- 8) на предлог заједнице стручних школа из области за коју се веће формира, односно Заједнице гимназија;
- 9) на предлог репрезентативних гранских синдиката;
- 10) на предлог Завода за унапређивање образовања и васпитања из области за коју је основано секторско веће.

Мандат чланова Секторских већа траје пет година.

Влада разрешава члана Секторског већа пре истека мандата, и то:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако не испуњава дужности члана Секторског већа **ако не заступа став организације на чији предлог је именован** или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог организације на чији је предлог именован;

3) на образложени захтев овлашћеног предлагача.

У случају разрешења из става 4. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата Секторског већа, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.

За реализацију активности на конкретним квалификацијама Секторско веће може да предложи Агенцији да образује стручне тимове.

Секторско веће подноси годишњи извештај о раду **Савета**, Агенцији, министарству надлежном за послове образовања и Влади, најкасније до 1. марта текуће године за претходну календарску годину.

Чланови Секторског већа и стручних тимова имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Влада.

Методологију и начин рада секторских већа и Савета утврђује министар надлежан за послове образовања, на предлог Канцеларије.

Надлежност Секторског већа

Члан 22.

Секторско веће:

- 1) анализира постојеће и утврђује потребне квалификације у одређеном сектору;
- 2) идентификује квалификације које треба осавременити;
- 3) идентификује квалификације које више не одговарају потребама сектора;
- 4) доноси одлуку о изради предлога стандарда квалификација у оквиру сектора;
- 5) даје мишљење о очекиваним исходима знања и вештина унутар сектора;
- 6) промовише дијалог и непосредну сарадњу између света рада и образовања;
- 7) промовише могућности за образовање, обуку и запошљавање унутар сектора;
- 8) идентификује могућности за обучавање одраслих унутар сектора;
- 9) разматра импликације националног оквира квалификација на квалификације унутар сектора;
- 10) ~~предлаже листе квалификација по нивоима и врстама које могу да се стичу признавањем претходног учења;~~ **анализира везу квалификација са релевантним занимањима у сектору;**
- 10а) **разматра потребу за осавремењивањем стандарда квалификације након пет година његове примене;**
- 11) обавља друге послове у складу са овим законом.

Министарство надлежно за послове образовања

Члан 23.

Министарство надлежно за послове образовања:

- 1) прати примену овог закона;

- 2) доноси методологију за развој стандарда квалификација, на предлог Агенције;
- ~~3) повезује НОКС са ЕОК;~~
- 4) усваја стандард квалификације;
- 5) ~~доноси стандарде за самовредновање и спољашњу проверу квалитета ЈПОА;~~ **утврђује стандарде и начин спровођења самовредновања и спољашње провере квалитета рада ЈПОА;**
- 6) промовише НОКС и различите могућности за учење и достизање стандарда квалификација;
- ~~7) обавља послове Националне координационе тачке;~~
- 8) обавља и друге послове у складу са овим законом.

Сарадња институција

Члан 24.

Савет, Агенција, надлежна министарства, Национална служба за запошљавање и Републички завод за статистику, дужни су да усклађују активности за потребе развоја и имплементације НОКС-а и размењују податке из евиденција и база података које воде у складу са законом.

Надлежност Канцеларије

Члан 24а

Канцеларија:

- 1) обавља административно-техничке послове за Савет;
- 2) прати стање у вези са применом прописа и других аката којима се уређује НОКС ради унапређења, усклађености, развоја и функционисања НОКС-а, као и усаглашавање система НОКС-а са секторским политикама;
- 3) припрема предлоге подзаконских аката које доноси министар надлежан за послове образовања из члана 8. став 3, члана 10. став 2, члана 15а став 7, члана 21. став 9, члана 23. став 1. тач. 2), 3) и 5), члана 26. став 2, члана 30. став 7, члана 38. став 11, члана 39. став 4. и члана 40. став 4. овог закона;
- 4) припрема развојне пројекте, анализе и истраживања од значаја за развој квалификација;
- 5) прати и мери ефекте имплементације (нових) квалификација на запошљавање и целоживотно учење;
- 6) утврђује индикаторе за праћење ефеката из тачке 4) у сарадњи са Агенцијом;
- 7) обавља послове Националне координационе тачке;
- 8) повезује НОКС са ЕОК-ом;
- 9) спроводи активности на унапређивању партнерства и пружања стручне подршке раду надлежних институција, тела и социјалних партнера укључених у НОКС, признавање професионалних квалификација, професија од посебног интереса за Републику Србију и целоживотног учења;
- 10) обавља и друге послове у складу са законом и актом о оснивању.

IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА У ПРИМЕНИ НОКС-а

Стандард квалификације

Члан 25.

Стандард квалификације израђује се у складу са овим законом на основу методологије из члана 23. став 1. тачка 2) овог закона, и поред основних података о квалификацији, садржи и податке о повезаности квалификације са стандардом занимања, чиме се омогућава увезивање података из образовног система и података са тржишта рада.

Стандард квалификације је основ за развој програма образовања за стицање квалификације на свим нивоима образовања.

Подношење иницијативе за развијање и усвајање стандарда квалификације

Члан 26.

Иницијативу за развијање и усвајање стандарда за нову ~~квалификацију~~ **односно за квалификацију за коју није утврђен стандард или за осавремењивање постојећег стандарда квалификације** (у даљем тексту: иницијатива) може да поднесе Секторско веће, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, Национални просветни савет, Национални савет за високо образовање, Национална служба за

запошљавање, високошколска установа, државни орган и друго правно лице (привредно друштво, ЛПОА и др.).

Иницијатива из става 1. овог члана садржи елаборат о оправданости квалификације и иницијални предлог стандарда квалификације и подноси се Агенцији на обрасцу чију садржину и изглед утврђује министар надлежан за послове образовања.

Уколико је квалификација предложена иницијативом из става 1. овог члана обухваћена неком другом квалификацијом из Регистра, директор Агенције о томе обавештава подносиоца иницијативе у року од 15 дана од дана подношења иницијативе.

Уколико стандард квалификације предложен иницијативом из става 1. овог члана није обухваћен другим стандардом квалификације из Регистра, Агенција у року од 15 дана доставља препоруку о развоју квалификације на основу иницијативе из става 1. овог члана одговарајућем секторском већу.

Препорука из става 4. овог члана садржи назив квалификације, врсту, ниво и подсектор КЛАСНОКС-а које је Агенција утврдила и анализу елемената елабората и иницијалног предлога

~~Када је Секторско веће подносилац иницијативе, на основу препоруке из става 4. овог члана Агенција израђује стандард квалификације сходно одредби члана 27. став 5. овог закона.~~

Изузетно, када је секторско веће подносилац иницијативе и када се иницијатива подноси у складу са чланом 15. став 1. тачка 1а) овог закона, Агенција израђује, односно врши измене и допуне стандарда квалификације и доставља га Савету сходно одредби члана 27. став 5. овог закона.

У случајевима из става 6. овог члана секторско веће не доноси одлуку из члана 27. став 1. овог закона.

Израда предлога стандарда квалификације

Члан 27.

Секторско веће у року од 30 дана од дана достављања препоруке из члана 26. става 4. овог закона доноси одлуку о изради предлога стандарда квалификације и доставља је Агенцији ради припреме тог предлога.

Уколико нађе да доношење стандарда квалификације предложеног иницијативом није оправдано, Секторско веће доноси одлуку о неприхватању иницијативе са образложењем и о томе обавештава Агенцију у року од 30 дана од дана достављања препоруке из члана 26. став 4. овог закона.

Када је подносилац иницијативе министарство надлежно за послове образовања, министарство надлежно за рад и запошљавање, министарство надлежно за послове привреде, Национални просветни савет, Савет за стручно образовање и образовање одраслих и Национални савет за високо образовање и високошколска установа, одлука из става 2. овог члана, поред разлога за неприхватање, обавезно садржи и упутство за измену и рок за достављање измењене иницијативе, за коју би секторско веће донело одлуку из става 1. овог члана.

Рок за достављање измењене иницијативе из става 3. овог члана не може бити краћи од 30 дана.

Агенција у року од 60 дана од дана пријема одлуке из става 1. овог члана, доставља стандард квалификације Савету ради утврђивања предлога, односно у року од осам дана од дана достављања одлуке из става 2. овог члана о томе обавештава подносиоца иницијативе.

Уколико подносилац из става 3. овог члана не достави измењену иницијативу у року одређеном у ставу 4. овог члана, иницијатива се сматра одбијеном.

По пријему обавештења из става 5. овог члана и члана 26. став 3. овог закона подносилац иницијативе може поднети приговор министарству надлежном за послове образовања у року од 15 дана од дана пријема обавештења.

Поступак по приговору

Члан 28.

Министарство надлежно за послове образовања у року од 30 дана од дана подношења приговора из члана 27. став 7. овог закона именује комисију за давање стручног мишљења о иницијативи, коју чине запослени у Министарству и Агенцији који обављају послове у вези са квалификацијама.

У комисији из става 1. овог члана не могу бити именовани чланови секторског већа које је донело одлуку о одбијању иницијативе.

Комисија из става 1. овог члана доставља министру извештај и предлог за доношење одлуке у року од 30 дана од дана именовања.

Министарство је дужно да у року од 30 дана од дана достављања предлога из става 3. овог члана врати иницијативу Агенцији, односно секторском већу на поновно одлучивање, односно да обавести подносиоца да је приговор неоснован.

Агенција, односно секторско веће је дужно да у року од 30 дана од дана враћања иницијативе на поновно одлучивање донесе одлуку у складу са правним схватањем Министарства.

Уколико Агенција, односно секторско веће не поступи у складу са правним схватањем Министарства, на предлог подносиоца иницијативе, министар ће у року од 30 дана од дана пријема предлога одлучити о иницијативи.

Уколико одлуком из става 6. овог члана прихвати иницијативу, Министарство ће Агенцији, односно секторском већу наложити да предлог стандарда за иницирану квалификацију изради и достави Савету ради утврђивања предлога стандарда квалификације у року од 60 дана од дана достављања те одлуке.

Усвајање стандарда квалификације

Члан 29.

Савет, у року од 30 дана од дана пријема материјала из члана 27. став 5. овог закона, утврђује предлог стандарда квалификације и доставља га министарству надлежном за послове образовања.

Министарство надлежно за послове образовања у року од 30 дана од дана пријема предлога из става 1. овог члана доноси акт о усвајању стандарда квалификације и доставља га Агенцији ради уписа у Регистар.

Акт из става 2. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

Уколико Савет не достави министарству надлежном за послове образовања предлог из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана пријема материјала из члана 27. став 5. овог закона, министар надлежан за послове образовања доноси одлуку о иницијативи за усвајање стандарда квалификације без предлога Савета.

Регистар

Члан 30.

Регистар се састоји из подрегистра националних квалификација, подрегистра стандарда квалификације и подрегистра ЛПОА са послодавцима код којих ЛПОА реализује практичан рад.

Подрегистар националних квалификација се успоставља за потребе управљања подацима о квалификацијама, разврстаним према нивоу и врсти, у складу са КЛАСНОКС-ом.

Подрегистар стандарда квалификације се успоставља за потребе управљања подацима о стандардима квалификација.

Подрегистар ЛПОА успоставља се за потребе управљања подацима о ЛПОА којима су дата или одузета одобрења, одобреним активностима образовања одраслих и послодавцима код којих ЛПОА реализују практичан рад.

Регистар из става 1. овог члана води Агенција у електронском облику.

Подаци из регистра из става 1. овог члана су отворени и доступни преко званичне интернет странице Агенције, која се води двојезично – на српском и енглеском језику.

Садржај и начин вођења Регистра и подрегистара, као и друга питања од значаја за вођење регистра, прописује министар надлежан за послове образовања.

Упис квалификација у подрегистар националних квалификација

Члан 31.

Опште и стручне квалификације нивоа од 1 до 5 НОКС-а Агенција уписује у подрегистар националних квалификација у року од осам дана од дана пријема акта из члана 29. став 2. овог закона.

Академске и струковне квалификације нивоа од 6.1 до 8 НОКС-а акредитоване у складу са законом који уређује високо образовање, Агенција уписује у подрегистар националних квалификација по добијању обавештења о акредитацији од Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању.

Упис стандарда у подрегистар стандарда квалификација

Члан 32.

Стандарде општих, стручних, академских и струковних квалификација нивоа од 1 до 8 НОКС-а Агенција уписује у подрегистар стандарда квалификација након пријема акта из члана 29. став 2. овог закона.

V. ПОВЕЗИВАЊЕ НОКС-А СА ЕОК-ОМ

Члан 33.

Повезивање НОКС-а са ЕОК-ом је званичан поступак успостављања односа између одговарајућих нивоа ова два система.

Податак о повезаности нивоа НОКС-а са нивоима ЕОК-а уноси се у одговарајућу рубрику у јавној исправи о стеченој квалификацији на свим нивоима, у складу са овим законом и прописима који уређују садржину и изглед образаца јавних исправа у средњем образовању и васпитању, образовању одраслих и високом образовању.

Ради реализације процеса повезивања НОКС-а са ЕОК-ом и ЕПВО-ом, успоставља се Национална координациона тачка (у даљем тексту: НКТ), која је надлежна за:

- 1) израду Извештаја за повезивање НОКС-а са ЕОК-ом;
- 2) подношење Извештаја Саветодавном одбору ЕОК-а;
- 3) одржавање комуникације са Саветодавним одбором ЕОК-а.

Послови НКТ обављају се у оквиру ~~министарства надлежног за образовање~~ **Канцеларије.**

VI. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ШКОЛСКИХ ИСПРАВА

Члан 34.

Држављанин Републике Србије који је у иностранству завршио основну или средњу школу или поједини разред школе, односно који је у Републици Србији завршио страну основну или средњу школу или поједине разреде школе, има право да захтева признавање стечене стране школске исправе.

Страни држављанин и лице без држављанства има право да захтева признавање стране школске исправе, ако за то има правни интерес.

Држављанин Републике Србије, страни држављанин и лице без држављанства, који нема одговарајућу страну школску исправу потребну за поступак признавања, може да се упише у одговарајући разред основне школе на основу претходне провере знања.

Признавањем се страна школска исправа изједначава са одговарајућом јавном исправом стеченом у Републици Србији.

Поступак признавања стране школске исправе спроводи ENIC/NARIC центар, као организациона јединица Агенције.

Поступак признавања стране школске исправе спроводи се у складу са одредбама овог закона, ако међународним уговором није предвиђено другачије.

Поступак признавања стране школске исправе

Члан 35.

У поступку признавања стране школске исправе примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, уколико овим законом није друкчије уређено.

У поступку из става 1. овог члана узимају се у обзир: систем образовања стране државе, трајање образовања, наставни план и програм, права која имаоцу даје страна школска исправа и друге околности од значаја за одлучивање.

Ако се у поступку утврди да страни наставни план и програм знатно одступа од домаћег са којим се упоређује, признавање се условљава полагањем одређених испита, израдом одређених радова или провером знања.

Агенција може утврђивање испита и проверу способности и вештина из става 3. овог члана поверити посебној стручној комисији одговарајуће школе.

Испити утврђени као услов за признавање стране школске исправе полажу се у одговарајућој школи најкасније до датума који одреди Агенција.

Претходну проверу знања из члана 34. став 3. и става 3. овог члана обавља тим састављен од наставника разредне наставе, односно предметне наставе, педагога и психолога школе, уважавајући стандарде постигнућа и ценећи најбољи интерес ученика.

Посебна стручна комисија из става 4. овог члана именује се сходно ставу 6. овог члана.

Вредновање јавних исправа стечених у осталим верским образовним установама

Члан 35а

Држављанин Републике Србије, страни држављанин или лице без држављанства који је завршио верску образовну установу која није регистрована у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, може да тражи вредновање јавне исправе коју је стекао у тој установи.

У поступку из става 1. овог члана Агенција узима у обзир наставни план и програм и трајање школовања и одређује полагање испита који су потребни за стицање квалификације која се стиче завршавањем гимназије.

Агенција може утврђивање испита из става 2. овог члана поверити посебној стручној комисији одговарајуће школе.

Испити утврђени као услов за признавање исправе из става 1. овог члана полажу се у одговарајућој школи најкасније до датума који одреди Агенција.

Лицу које положи испите из става 2. овог члана издаје се решење о еквиваленцији са општом квалификацијом нивоа НОКС 4.

Лице из става 5. овог члана има право на упис на високо образовање у складу са прописима којим се уређује општа, стручна и уметничка матура и упис на високошколске установе.

Решење из става 5. овог члана је коначно у управном поступку.

Решење из става 5. овог члана има значај јавне исправе и омогућава лицу коме је издато право на запошљавање, као и на упис на високошколску установу, у складу са прописима којим се уређује општа, стручна и уметничка матура и упис на високошколске установе.

Условни упис

Члан 36.

Ученик који је поднео захтев за признавање стране школске исправе основног образовања, може да буде условно уписан у наредни разред, уколико поступак није окончан до почетка школске године.

У случају из става 1. овог члана школа је дужна да ученика одмах укључи у одговарајући разред.

Лице о чијем се праву на признавање стране школске исправе средњег образовања одлучује може бити условно уписано у наредни разред, уколико поступак није окончан до истека рока за упис ученика у школу, **у складу са прописима којима се уређују општа, стручна и уметничка матура и упис на високошколске установе.**

Лице о чијем се праву на признавање стране школске исправе средњег образовања одлучује може бити условно уписано у прву годину студија на високошколску установу уколико поступак није окончан до истека рока за упис студената.

Решење о признавању

Члан 37.

Лице које захтева признавање стране школске исправе уз захтев доставља оригинал, **односно оверену копију** те исправе и превод овлашћеног преводиоца.

Агенција проверава тачност података наведених у захтеву за признавање стране школске исправе, а у случају основане сумње, проверава се и веродостојност исправе из става 1. овог члана, у складу са законом.

Решење о признавању коначно је у управном поступку.

~~Кратак садржај решења исписује се на оригиналу стране школске исправе и на примерку превода (клаузула о признавању).~~

Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.

Решење о признавању стране школске исправе о завршеном средњем образовању обавезно садржи ниво НОКС-а којем призната квалификација одговара.

Агенција води евиденцију и трајно чува документацију о признавању стране школске исправе у електронском и папирном облику.

Евиденција из става 5. овог члана обухвата: презиме, име једног родитеља и име, датум и место рођења, држављанство, назив стране установе која је издала исправу, место и државу, трајање, врсту и степен образовања, број и датум акта о додатним испитима, број и датум акта о положеним додатним испитима, број и датум решења о признавању стране школске исправе, кратак садржај диспозитива решења и назив и ниво НОКС-а којем призната квалификација одговара.

Ближе услове у погледу начина вођења поступка из става 1. овог члана као и начина подношења, садржине и изгледа образаца захтева за признавање стране школске исправе, утврђује министар надлежан за послове образовања.

VII. ПРОФЕСИОНАЛНО ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА

Поступак за професионално признавање

Члан 38.

~~Захтев за професионално признавање заинтересовано лице подноси Агенцији. Професионално признавање врши ENIC/NARIC центар, као организациони део Агенције, по претходно извршеном вредновању страног студијског програма, у складу са овим и законом који уређује високо образовање.~~

~~Решење о професионалном признавању посебно садржи: назив, врсту, степен и трајање (обим) студијског програма, односно квалификације, који је наведен у страниј високошколској исправи на изворном језику и у преводу на српски језик и научну, уметничку, односно стручну област у оквиру које је остварен студијски програм, односно врсту и ниво квалификације у Републици и ниво НОКС-а којем квалификација одговара.~~

~~Директор агенције доноси решење о професионалном признавању у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.~~

~~Решење из става 4. овог члана не ослобађа имаоца од испуњавања посебних услова за обављање одређене професије прописане посебним законом.~~

~~Решење о професионалном признавању је коначно.~~

~~Уколико није другачије прописано, на поступак професионалног признавања примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.~~

~~Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.~~

~~Ближе услове у погледу поступка професионалног признавања прописује министар надлежан за послове образовања.~~

Захтев за професионално признавање заинтересовано лице подноси Агенцији.

Професионално признавање врши ENIC/NARIC центар, као организациони део Агенције, по претходно извршеном вредновању страног студијског програма, у складу са овим и законом који уређује високо образовање.

Вредновање страног студијског програма из става 2. овог члана, уколико међународним уговором није предвиђено другачије, врши се на основу врсте и нивоа постигнутих компетенција стечених завршетком студијског програма, узимајући у обзир систем образовања, односно систем квалификација у земљи у којој је високошколска исправа стечена, услова уписа, права која проистичу из стране високошколске исправе у земљи у којој је стечена и других релевантних чињеница, без разматрања формалних обележја и структуре студијског програма, у складу са принципима Конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у европском региону („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 7/03).

Решење о професионалном признавању посебно садржи: назив, врсту, степен и трајање (обим) студијског програма, односно квалификације, који је наведен у страниј високошколској исправи – на изворном језику и у преводу на српски језик и научну, уметничку, односно стручну област у оквиру које је остварен студијски програм, односно врсту и ниво квалификације у Републици Србији и ниво НОКС-а којем квалификација одговара.

Директор Агенције доноси решење о професионалном признавању у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Решење из става 4. овог члана не ослобађа имаоца од испуњавања посебних услова за обављање одређене професије прописане посебним законом.

Решење о професионалном признавању је коначно.

Изузетно од става 3. овог члана, уколико је високошколска исправа стечена на једном од првих 500 универзитета рангираних на једној од последње објављених међународних листа рангирања универзитета у свету Shanghai ranking consultancy (Шангајска листа), US News and World Report Ranking (Листа рејтинга US News and World Report) или The Times Higher Education World University Rankings (Тајмсова листа рејтинга светских универзитета), решење о професионалном признавању доноси се без спровођења поступка вредновања страног студијског програма из става 2. овог члана у року од осам дана од дана пријема уредног захтева.

Уколико није другачије прописано, на поступак професионалног признавања примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.

Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.

Ближе услове у погледу начина спровођења поступка професионалног признавања прописује министар надлежан за послове образовања.

VIII. СТИЦАЊЕ СТАТУСА ЈАВНО ПРИЗНАТОГ ОРГАНИЗАТОРА АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Јавно признати организатор активности образовања одраслих

Члан 39.

Јавно признати организатор образовања одраслих у смислу овог закона је правно лице (друга установа, јавна агенција, јавно предузеће, организација надлежна за послове запошљавања, агенција за запошљавање, привредно друштво, носиоци послова професионалне рехабилитације, предузетник, синдикат, удружење, стручно друштво, организације за образовање одраслих (народни, раднички, отворени универзитет, универзитет за треће доба и др.), центри и организације за стручно усавршавање, за учење страних језика, информационо-комуникационе технологије, за обуку и развој људских ресурса, за обуку возача, привредна комора, центар за каријерно вођење и саветовање, удружење послодаваца, културно-образовни центар, дом културе, у даљем тексту: друга организација) које је добило одобрење статуса ЈПОА у складу са овим законом.

Основна и средња школа, може да стекне статус ЈПОА уколико испуњава ближе услове за обављање активности образовања одраслих прописане у складу са овим законом и има решење о верификацији у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања.

Изузетно од става 1. овог члана, статус јавно признатог организатора активности имају државни органи и установе који у складу са посебним законом обављају стручно усавршавање и друге активности образовања одраслих, односно друге организације које су на основу посебног закона добиле дозволу надлежног државног органа да обављају стручно усавршавање и друге активности образовања одраслих.

Ближе услове у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава прописује министар надлежан за послове образовања.

Активности образовања одраслих за које се издаје одобрење

Члан 40.

~~Статус јавно признатог организатора активности може се стећи за активности:~~

~~1) неформалног образовања одраслих којима се стичу компетенције и/или квалификације за обављање, усавршавање или промену занимања, посла, радне функције или радне операције, за ниво од 1 до 3 и 5 НОКС-а;~~

~~2) образовања одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе (неформалним образовањем и информалним учењем), за ниво од 1 до 3 НОКС-а;~~

~~3) каријерног вођења и саветовања;~~

~~4) признавања претходног учења, којом се у посебном поступку процењују знања, вештине и ставови стечени образовањем, животним или радним искуством за ниво од 1 до 3 и 5 НОКС-а, у складу са стандардом квалификације и прописима донетим на основу овог закона.~~

Статус јавно признатог организатора активности може се стећи за активности:

1) неформалног образовања одраслих којима се стичу компетенције и/или квалификације, и то за обуке за:

(1) стицање квалификација нивоа од 1 до 3 и 5 НОКС-а, у складу са стандардом квалификације,

(2) рад у занимању у оквиру стандарда квалификације,

(3) стицање појединачних компетенција из стандарда квалификације,

(4) стицање више појединачних исхода учења из стандарда квалификације,

(5) стицање исхода учења, односно знања и вештина и/или компетенција које нису обухваћене националним квалификацијама, а које су релевантне за обављање послова у оквиру одређеног занимања, у складу са прописима којима се уређује област запошљавања;

2) неформалног образовања одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног или професионалног развоја или друштвено одговорног понашања;

3) пружања услуга каријерног вођења и саветовања;

4) признавања претходног учења, којом се у посебном поступку процењују знања, вештине и ставови стечени образовањем, животним или радним искуством за нивое од 1 до 3 и 5 НОКС-а, у складу са стандардом квалификације.

Захтев за стицање статуса ЈПОА из става 1. тачка 4) овог члана може поднети само основна и средња школа која је стекла статус ЈПОА за активности из става 1. тач. 1)–2) овог члана.

Изузетно, у средњој школи из става 2. овог члана може се кроз поступак признавања претходног учења стећи и квалификација нивоа 4 НОКС-а уколико кандидат заврши програм за стицање компетенција, у складу са чланом 63а Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 101/17).

Стандарде и начин спровођења поступка за признавање претходног учења прописује министар надлежан за послове образовања.

Поступак признавања претходног учења

Члан 40а

Статус ЈПОА за активност признавања претходног учења, основна и средња школа може да стекне само за оне квалификације и/или компетенције за које је стекла и статус ЈПОА из члана 40. став 1. тачка 1) подтач. (1)–(4) и тачке 2) овог закона за нивое од 1–3 и 5 НОКС-а, у складу са стандардом квалификације.

Лице заинтересовано за улазак у поступак признавања претходног учења стиче статус кандидата након подношења захтева основној и средњој школи која је стекла статус ЈПОА за признавање претходног учења.

У поступку признавања претходног учења, кандидату се признају исходи учења и компетенције утврђени стандардом квалификације које је успео да докаже преко инструмената за процену.

Приговор на испит

Члан 40б

Полазник, односно кандидат који није задовољан исходом испита има право да изјави приговор на оцену у року од 24 часа од саопштавања оцене. Приговор се изјављује директору ЈПОА.

Директор ЈПОА у року од 24 часа од подношења приговора из става 1. овог члана именује комисију за одлучивање о приговору.

Комисија из става 2. овог члана одлучује о приговору у року од 48 сати од именовања.

Ако комисија из става 2. овог члана утврди да је приговор основан, може изменити оцену, поновити део испита или цео испит.

Поновљени испит организује се у року од 24 часа од доношења одлуке из става 4. овог члана.

Одлука комисије из ст. 3. и 5. овог члана је коначна.

Ближи услови у погледу образовања и начина рада комисије из ст. 2. и 5. овог члана утврђују се у акту из члана 39. став 4. овог закона, односно акту из члана 40. став 4. овог закона.”

Поступак за издавање одобрења основној и средњој школи

Члан 41.

~~Статус ЈПОА основна и средња школа стичу у поступку добијања сагласности за проширену делатност, у складу са одредбама закона којим се уређују основи система образовања и васпитања и овим законом.~~

~~У поступку из става 1. овог члана министарство надлежно за послове образовања прибавља извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, начину остваривања и кадру и запосленицима о извршеној провери испуњености услова у погледу простора, опреме, наставних средстава, сходно одредбама члана 42. ст. 2, 3, 5, 6. и 7. овог закона.~~

~~Основној и средњој школи издаје се одобрење на период од пет година.~~

~~На спољашњу проверу квалитета, самовредновање и одузимање одобрења статуса ЈПОА основној и средњој школи сходно се примењују одредбе овог закона.~~

Захтев за издавање одобрења основној и средњој школи

Члан 41.

Захтев за одобрење статуса ЈПОА за активности из члана 40. став 1. овог закона, као део захтева за проширену делатност, основна и средња школа подноси Министарству, у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања и овим законом.

Ако претходно није стекла статус ЈПОА за активност из члана 40. став 1. тачка 1) подтач. (1)–(4) и тачка 2) овог закона, основна и средња школа истовремено подноси захтев за стицање статуса ЈПОА за ту и за активност признавања претходног учења.

Захтев из става 1. овог члана подноси и средња школа која је организовала тренинг центар у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Уз захтев из става 1. овог члана за активности из члана 40. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, основна и средња школа доставља доказе о испуњености услова у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава.

Уз захтев из става 1. овог члана за активност из члана 40. став 1. тачка 3) овог закона, основна и средња школа доставља доказе о испуњености стандарда каријерног вођења и саветовања.

Уз захтев из става 1. овог члана за активности из члана 40. став 1. тачка 4) овог закона, основна и средња школа доставља доказе о испуњености стандарда за признавање претходног учења и инструменте за признавање претходног учења.

Ако подноси захтев за активност признавања претходног учења који ће реализовати са другим кадром, у другим просторијама или са другом опремом у односу на оне за које је добила статус ЈПОА за активност из члана 40. став 1. тачка 1) подтач. (1)–(4) и тачке 2) овог закона, уз захтев из става 1. овог члана основна и средња школа доставља и доказе о испуњености стандарда за нови кадар, простор и опрему.

Захтев за издавање одобрења основној и средњој школи са седиштем на територији аутономне покрајине у складу са одредбама овог члана, школа подноси покрајинском секретаријату надлежном за послове образовања.

Поступак за издавање одобрења основној и средњој школи

Члан 41а

Министарство доставља Агенцији захтев за одобрење статуса ЈПОА заједно са доказима из члана 41. ст. 4, 5. и 7. овог закона, у року од осам дана од дана пријема захтева из члана 41. става 1. овог закона.

Инструменте за признавање претходног учења и остале доказе о испуњености стандарда за признавање претходног учења из члана 41. ст. 6. и 7. овог закона, Министарство доставља Заводу за унапређивање образовања и васпитања ради давања стручног мишљења о инструментима, у року од осам дана од дана пријема захтева.

Агенција доставља Министарству извештај о испуњености услова у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава, сходно одредбама члана 42. ст. 4, 5, и 6. овог закона.

Ако је захтев поднет у складу са чланом 41. став 2. овог закона, Министарство доставља Заводу за унапређивање образовања и васпитања инструменте за признавање претходног учења и остале доказе из члана 41. ст. 6. и 7. овог закона, заједно са извештајем из става 3. овог члана, у року од осам дана од пријема извештаја.

Завод за унапређивање образовања и васпитања доставља Министарству стручно мишљење у року од 30 дана од дана пријема инструмената за признавање претходног учења.

Министар решењем одлучује о одобрењу статуса ЈПОА за активности из члана 40. став 1. тач. 1)–3) овог закона у року од осам дана од дана пријема извештаја из става 3. овог члана.

Министар решењем одлучује о одобрењу статуса ЈПОА за активност из члана 40. став 1. тачка 4) овог закона, у року од осам дана од пријема стручног мишљења из става 5. овог члана и извештаја из става 3. овог члана ако је захтев био послат Агенцији у складу са ставом 1. овог члана.

Решење из ст. 6. и 7. овог члана коначно је у управном поступку.

Основној и средњој школи издаје се одобрење на период од пет година.

Одобрење за активност признавања претходног учења издаје се на период до истека претходно стеченог одобрења за активности из члана 40. став 1. тачка 1) подтач. (1)–(4) овог закона.

На подношење захтева за измену одобрења, спољашњу проверу квалитета, самовредновање и одузимање одобрења статуса ЈПОА основној и средњој школи сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на друге организације.

Поступак за издавање одобрења основној и средњој школи са седиштем на територији аутономне покрајине, у складу са одредбама овог члана спроводи покрајински секретаријат надлежан за послове образовања.

Поступак за издавање одобрења другој организацији

~~Члан 42.~~

~~Захтев за издавање одобрења статуса ЈПОА друга организација подноси Агенцији.~~

~~Захтев из става 1. овог члана садржи: назив, делатност, седиште подносиоца захтева као и предлог програма активности образовања одраслих.~~

~~Предлог програма активности образовања одраслих садржи план и програм активности образовања одраслих и начин остваривања, услове предвиђене за извођење активности образовања одраслих који се одnose на простор у коме ће се та активност изводити, потребну опрему и средства, као и број потребних стручних лица која ће бити ангажована за извођење активности образовања одраслих.~~

~~Уз захтев се прилажу докази о испуњености услова и доказ о уплати републичке административне таксе.~~

~~Агенција у року од 45 дана од дана пријема уредног захтева сачињава извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, начину остваривања и кадра, у складу са стандардом квалификације.~~

~~Уколико Агенција утврди да су испуњени услови у погледу плана и програма активности образовања одраслих и начина остваривања, упућује захтев просветној инспекцији ради утврђивања испуњености услова у погледу простора, опреме и наставних средстава за издавање одобрења.~~

~~Уколико је извештај из става 5. овог члана негативан, директор Агенције доноси решење о одбијању захтева.~~

~~Просветни инспектор у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 6. овог члана доставља Агенцији записник о извршеној провери испуњености услова.~~

~~Директор Агенције у року од десет дана од пријема записника просветног инспектора из става 8. овог члана решењем одлучује о захтеву за издавање одобрења.~~

~~Решење из става 9. **ст. 7. и 9.** овог члана коначно је у управном поступку.~~

~~Одобрење се издаје на пет година.~~

~~Друга организација подноси захтев за измену одобрења и када врши статусну промену, мења седиште, односно објекат или уводи нову активност образовања одраслих.~~

Члан 42.

Захтев за издавање одобрења статуса ЈПОА за активности из члана 40. став 1. тач. 1)–3) овог закона, друга организација подноси Агенцији.

Захтев из става 1. овог члана садржи: опште податке подносиоца, предлог програма, доказе о испуњености услова у погледу кадра, простора, опреме и наставних средстава.

Уз захтев из става 1. овог члана прилажу се докази о испуњености услова и доказ о уплати таксе у складу са чланом 15. тачка 10) овог закона.

Агенција у року од осам дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана образује комисију за проверу испуњености услова за стицање статуса ЈПОА и доставља јој захтев са прилозима.

Комисија из става 4. овог члана у року од 30 дана од дана пријема захтева са прилозима сачињава извештај о испуњености услова у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава и доставља га директору Агенције.

Ако предлог програма и/или докази о испуњености услова у погледу кадра, простора, опреме и наставних средстава имају недостатке, Агенција на основу налаза комисије доставља подносиоцу захтева обавештење са образложењем о утврђеним недостацима и потребним исправкама и одређује рок за достављање тражених исправки који не може бити краћи од осам дана. Рок за исправку не урачунава се у рок из става 5. овог члана.

Ако је у извештају из става 5. овог члана утврђено да подносилац захтева испуњава услове за одобрење статуса ЈПОА, директор Агенције у року од осам дана доноси решење о стицању статуса ЈПОА.

Уколико је извештај из става 5. овог члана негативан, директор Агенције доноси решење о одбијању захтева.

Решење из ст. 7. и 8. овог члана коначно је у управном поступку.

Одобрење се издаје на пет година.

Друга организација подноси захтев за измену одобрења када врши статусну промену, мења седиште, односно објекат, организује одобрени програм у другом простору и ако организује практични рад код новог послодавца.

Одузимање одобрења

~~Члан 43.~~

~~Одобрење се одузима другој организацији уколико:~~

~~1) престане да испуњава услове за издавање одобрења или ако активности образовања одраслих обавља у супротности са овим законом и законом који уређује образовање одраслих, на основу записника просветног инспектора;~~

~~2) у току извођења активности учини прекршај или кривично дело у вези са извођењем активности образовања одраслих;~~

~~3) се у поступку спољашње контроле квалитета утврди да не испуњава обавезе у погледу квалитета.~~

~~Решење о одузимању одобрења другој организацији као ЈПОА доноси директор Агенције.~~

~~Решење из става 2. овог члана коначно је.~~

~~ЈПОА коме је одузето одобрење из разлога наведених у ставу 1. овог члана може тек по истеку две године од дана одузимања одобрења за рад, поново покренути поступак за издавање одобрења ради стицања статуса ЈПОА.~~

Члан 43.

Одобрење се одузима другој организацији за све одobreне програме уколико:

1) престане да испуњава услове за издавање одобрења или ако активности образовања одраслих обавља у супротности са овим законом и законом који уређује образовање одраслих, ако у року коју му је одређен на основу записника просветног инспектора не исправи уочене неправилности;

2) у току извођења активности учини прекршај или кривично дело у вези са извођењем активности образовања одраслих;

3) се у поступку спољашње контроле квалитета утврди да не испуњава обавезе у погледу квалитета, односно ако не поступи по мерама у року који јој је одређен у извештају о спољашњем вредновању.

Решење о одузимању одобрења другој организацији као ЈПОА доноси директор Агенције.

Решење из става 2. овог члана коначно је.

ЈПОА коме је одузето одобрење из разлога наведених у ставу 1. овог члана може тек по истеку две године од дана одузимања одобрења поново покренути поступак за издавање одобрења ради стицања статуса ЈПОА.

Одузимање одобрења основној и средњој школи сходно одредбама овог члана спроводи Министарство, односно покрајински секретаријат надлежан за послове образовања за основну и средњу школу са седиштем на територији аутономне покрајине.

IX. НАДЗОР

Члан 44.

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове образовања, у складу са законом.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских прописа

Члан 45.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донеће се у року од годину дана од ступања на снагу овог закона.

Рок за оснивање Савета

Члан 46.

Влада ће именовати чланове Савета у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка рада Агенције, Министарство ће обављати административно-техничке послове за Савет.

Рок за оснивање Агенције

Члан 47.

Влада ће донети акт о оснивању Агенције у року од девет месеци од ступања на снагу овог закона.

Даном почетка рада, Агенција преузима од Министарства просвете, науке и технолошког развоја запослене у ENIC/NARIC центру, средства за плате, накнаде и друга примања тих запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву за обављање послова утврђених овим законом.

Даном почетка рада, Агенција преузима од Завода за унапређивање образовања и васпитања запослене из Центра за стручно образовање и образовање одраслих који обављају послове припреме стандарда квалификација за образовне профиле у стручном образовању, средства за плате, накнаде и друга примања тих запослених, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву за обављање послова утврђених овим законом.

Усклађивање пословања

Члан 48.

Надлежне установе, организације и тела дужни су да ускладе рад и организацију са овим законом у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Еквивалентност постојећих квалификација

Члан 49.

Степени стручне спреме, односно степени образовања, стручни, академски и научни називи стечени према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, еквивалентни су са нивоима НОКС утврђеним овим законом, и то:

1) основно образовање, еквивалентно је нивоу 1 НОКС-а;

2) стручно оспособљавање у трајању од годину дана које је до ступања на снагу овог закона одговарало првом степену стручне спреме и образовање за рад у трајању од две године, које је до ступања на снагу овог закона одговарало другом степену стручне спреме, еквивалентно је нивоу 2 НОКС-а;

3) средње образовање у трајању од три године, које је до ступања на снагу овог закона одговарало трећем степену стручне спреме, еквивалентно је нивоу 3 НОКС-а;

4) средње образовање у трајању од четири године, које је до ступања на снагу овог закона одговарало четвртом степену стручне спреме, еквивалентно је нивоу 4 НОКС-а;

5) образовање стечено у школи за талентоване ученике које је до ступања на снагу овог закона одговарало четвртом степену стручне спреме, еквивалентно је нивоу 4 НОКС-а;

6) школовање за специјализацију, које је до ступања на снагу овог закона одговарало петом степену стручне спреме, еквивалентно је нивоу 5 НОКС-а;

7) стручни назив стечен завршавањем:

(1) студија на вишој школи, у трајању до три године, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са стручним називом првог степена струковних студија, еквивалентан је нивоу 6.1 НОКС-а,

(2) дела студијског програма основних студија на факултету, чијим завршавањем се стиче први степен високог образовања, а који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са стручним називом основних академских студија обима од најмање 180 ЕСПБ бодова, еквивалентан је нивоу 6.1 НОКС-а,

(3) основних студија на факултету, у трајању од три године, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са стручним називом основних академских студија обима од најмање 180 ЕСПБ бодова, еквивалентан је нивоу 6.1 НОКС-а,

(4) специјалистичких струковних студија другог степена у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15, 87/16 и 88/17 – др. закон), еквивалентан је нивоу 7.1 НОКС-а,

(5) основних студија на факултету у трајању од четири до шест година, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са академским називом мастер, односно дипломирани мастер, еквивалентан је нивоу 7.1 НОКС-а;

8) академски назив стечен завршавањем специјалистичких студија на факултету, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са академским називом специјалисте другог степена академских студија, еквивалентан је нивоу 7.2 НОКС-а;

9) академски назив магистра наука стечен завршавањем магистарских студија, односно одбраном магистарске тезе, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са научним називом магистра наука, еквивалентан је нивоу 7.2;

10) научни степен доктора наука стечен завршавањем докторских студија, односно одбраном докторске дисертације, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са научним називом доктора наука, еквивалентан је нивоу 8.

Предлог стандарда квалификација до оснивања секторског већа

Члан 50.

До оснивања секторских већа у складу са овим законом, одлуку о изради предлога стандарда квалификације доноси Агенција на предлог посебне комисије која се образује за сваку појединачну иницијативу за усвајање стандарда квалификације.

Агенција именује комисију из става 1. овог члана сходно одредбама члана 21. овог закона, у року од 30 дана од дана достављања препоруке из члана 26. став 4.

До доношења стандарда занимања у складу са прописима који уређују запошљавање, повезаност стандарда квалификације са тржиштем рада заснива се на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања до ступања на снагу овог закона.

Започети поступци

Члан 51.

До почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са овим законом, поступак професионалног признавања обављаће се у складу са одредбама закона који уређује високо образовање.

Поступци за професионално признавање стране високошколске исправе, односно за вредновања страног студијског програма ради запошљавања који су започети до почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са овим законом, окончаће се по тим прописима.

Започети поступци за издавање одобрења за стицање статуса ЈПОА према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

До почетка рада Агенције у складу са овим законом, поступак за издавање одобрења за стицање статуса ЈПОА вршиће се у складу са Законом о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 88/17 – др. закон).

До почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са овим законом, поступак признавања страних школских исправа обављаће се у складу са одредбама закона који уређује основно образовање и васпитање и законом који уређује средње образовање и васпитање.

Поступци за признавање страних школских исправа који су започети до ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

Успостављање Регистра

Члан 52.

До успостављања Регистра, Министарство ће водити електронску базу квалификација.

По успостављању Регистра Агенција преузима базу из става 1. овог члана и води је кроз подрегистар националних квалификација.

Престанак важења других прописа

Члан 53.

Даном почетка рада Агенције у складу са овим законом престају да важе:

1) одредбе чл. 17–19, 24–27, 42. и 65. Закона о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 88/17 – др. закон), у делу који се односи на поступак за издавање одобрења другој организацији која обавља делатност и има седиште на територији аутономне покрајине;

2) одредба члана 41. став 1. тачка 3) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 88/17).

Подзаконски акт донет на основу члана 17. Закона о образовању одраслих примењиваће се до доношења подзаконског акта у складу са овим законом.

Даном почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са овим законом престају да важе:

1) одредбе члана 130. став 1. у делу који се односи на признавање стране високошколске исправе ради запошљавања, члана 131. став 3. у делу у којем је прописано да је ENIC/NARIC центар организациона јединица Министарства, члана 131. став 4. и члана 133. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 88/17);

2) одредбе чл. 86–89. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 101/17);

3) одредбе чл. 96–99. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 101/17).

Ступање на снагу

Члан 54.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ЧЛАНОВИ КОЈИ НИСУ УШЛИ У ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ

Члан 24.

Обрада података из члана 15. став 1. тачка 11) Закона врши се у циљу вођења евиденције о професионалном признавању, с обзиром да једном извршено вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве професионалног признавања, у складу са законом којим се уређује високо образовање.

Обрада података из члана 15а став 2. Закона врши се у циљу вођења евиденције о члановима листе спољних сарадника од којих Агенција именује посебне комисије и тимове ради обављања послова из става 1. истог члана Закона.

Обрада података из члана 37. став 5. Закона врши се ради чувања решења о признавању стране школске исправе која имају значај јавне исправе и представљају једину евиденцију о квалификацији лица коме је извршено признавање стране школске исправе.

Обрада података до које долази разменом података из званичних евиденција у складу са чланом 24. Закона, Агенција врши ради обављања послова из члана 15. став 1. тач. 14)–16) Закона.

Обрада података из ст. 1–4. овог члана врши се електронски.

Приликом обраде података руковалац је у обавези да поштује правила о сразмерности обраде у односу на циљ који се намерава остварити.

Подаци који су предмет обраде из ст. 2. и 4. овог члана чувају се пет година, а подаци из ст. 1. и 3. овог члана чувају се трајно.

Члан 25.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети до ступања на снагу овог закона примењиваће се до доношења подзаконских аката у складу са овим законом, осим у делу у којем су у супротности са овим законом.

Започети поступци за издавање одобрења за стицање статуса ЈПОА према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

Члан 26.

Влада ће именовати чланове Савета у складу са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Даном избора чланова Савета у складу са овим законом престаје мандат члановима Савета изабраним по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Влада ће именовати чланове секторских већа по истеку мандата секторских већа именованих по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Влада ће именовати чланове Управног одбора Агенције по истеку мандата Управног одбора именованог по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети до ступања на снагу овог закона примењиваће се до доношења подзаконских аката у складу са овим законом, осим у делу у којем су у супротности са овим законом.

Члан 27.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 9. став 1. тач. 1) и 2) Закона о просветној инспекцији („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 129/21).

Члан 28.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ПРИЛОГ 1.

Н ИВО	ЗНАЊЕ	ВЕШТИНЕ	СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ
	~~Лице са стеченим нивоом квалификације:~~		
1.	Поседује основна општа знања која омогућају даље учење	Примењује вештине потребне за обављање једноставних предвидивих задатака	Обавља задатке или учи према једноставним уменим и писаним упутствима, уз непосредни надзор
2.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама и основним принципима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање мање еложених, унапред утврђених оперативних послова; Рукује алатима и машинама уз детаљна техничка упутства користећи прописане материјале за рад	Обавља послове у складу са утврђеним техничко-технолошким поступцима, уз повремено надзор; Одговорно је за примену утврђених поступака, средстава и организацију сопственог рада
3.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама, основним принципима и процесима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање ередње сложених, разноврних, повремено нестандардних оперативних послова; Прикупља и врши избор релевантних информација; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама; Организује сопствени рад и/или рад других; Одговорно је за примену процедура и средстава сопственог рада; Предузимљив је у раду
4.	Поседује енетематизована и целовита знања потребна за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање еложених, разноврних, учестало нестандардних послова користећи различите методе и технике; Врши критички одабир релевантних информација прикупљених из различитих извора ради примене у раду или учењу; Рукује различитом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	Обавља послове самостално уз повремене консултације; Организује и контролише сопствени рад и/или рад мање групе; Уочава проблеме и учествује у њиховом решавању; Одговоран је за избор поступака и средстава за сопствени рад и/или рад других

5.	<p>Поседује специјализована стручна знања потребна за рад</p>	<p>Примењује вештине потребне за обављање елементарних, специфичних и углавном нестандардних послова који захтевају учествовање у креирању нових решења;</p> <p>Радује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале</p>	<p>Обавља послове са великом самосталношћу у одлучивању;</p> <p>Врши организовање, контролисање и вредновање сопственог рада и/или рада других, као и обучавање других за рад;</p> <p>Преузима одговорност за одређивање сопственог начина и метода рада, као и за оперативни рад других;</p> <p>Испољава предузимљивост за унапређивање процеса рада и решавање проблема у непредвидивим ситуацијама</p>
6.	<p>Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у стандардним условима;</p> <p>Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група;</p> <p>Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада</p>	<p>Предузимљив је у решавању проблема у стандардним условима;</p> <p>Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу;</p> <p>Примењује етичке стандарде своје професије;</p> <p>Организује, контролише и обучава друге за рад;</p> <p>Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе;</p> <p>Испољава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју</p>
6.	<p>Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у нестандардним условима;</p> <p>Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група;</p> <p>Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада</p>	<p>Предузимљив је у решавању проблема у нестандардним условима;</p> <p>Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу;</p> <p>Примењује етичке стандарде своје професије;</p> <p>Организује, контролише и обучава друге за рад;</p> <p>Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе унапређујући постојећу праксу;</p> <p>Испољава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју</p>
7.	<p>Поседује високо специјализована академска и/или стручна знања која се односе на теорије и принципе, процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења</p>	<p>Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области учења и/или рада;</p> <p>Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из</p>	<p>Делује предузетнички и преузима руководеће послове;</p> <p>Самостално и са пуном одговорношћу води најелементаријне пројекте;</p> <p>Планира и реализује научна и/или примењена истраживања;</p> <p>Контролише рад и вреднује</p>

	и/или рада	различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада	результате других ради унапређивања постојеће праксе
7.	Поседује уско специјализована академска знања која се односе на теорије и принципе, процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада	Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада	Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе
8.	Поседује врхунска теоријска и практична знања потребна за критичку анализу и оригинална истраживања у фундаменталним и примењеним областима науке са сврхом проширивања и редифинисања постојећих знања, науке или области рада	Примењује напредне и специјализоване вештине и технике потребне за решавање кључних проблема у истраживању и за проширивање и редифинисање постојећег знања или области рада; Примењује вештине комуникације за објашњавање и критику теорија, методологија и закључака, као и представљање резултата истраживања у односу на међународне стандарде и научну заједницу; Развија нове алате, инструменте и уређаје релевантне за област науке и рада	Самостално вреднује савремене резултате и достигнућа у циљу унапређења постојећих и стварања нових модела, концепата, идеја и теорија; Испољава иновативност, научни и професионални интегритет и преданост развоју нових идеја и/или процеса који су у средишту контекста рада или науке, кроз принцип самовредновања свога рада и достигнућа; Дизајнира, анализира и имплементира истраживања која чине значајан и оригинални допринос општем знању и/или професионалној пракси; Управља интердисциплинарним и мултидисциплинарним пројектима; Способан је да самостално покрене националну и интернационалну сарадњу у науци и развоју

ЧЛАНОВИ КОЈИ НИСУ УШЛИ У ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ

Члан 12.

Прилог 1. замењује се новим Прилогом 1. који је саставни део овог закона.

Члан 13.

Конкурс из члана 3. овог закона Агенција ће расписати у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

Поступци професионалног признавања стране високошколске исправе започети до ступања на снагу овог закона окончаће се према одредбама овог закона.

Члан 15.

Даном ступања на снагу овог закона, престају да важе:

1) члан 150. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 73/18 и 67/19);

2) члан 62. у делу који се односи на стручно-педагошки надзор и члан 63. Закона о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17 – др. закон и 27/18 – др. закон).

Члан 16.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ПРИЛОГ 1.

НИВО	ЗНАЊЕ	ВЕШТИНЕ	СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ
	Лице са стеченим нивоом квалификације:		
1.	Поседује основна општа знања која омогућују даље учење	Примењује вештине потребне за обављање једноставних предвидивих задатака	Обавља задатке или учи према једноставним усменим и писаним упутствима, уз непосредни надзор
2.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама и основним принципима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање, рутинских, унапред утврђених оперативних послова; Рукује алатима и машинама уз детаљна техничка упутства користећи прописане материјале за рад	Обавља послове у складу са утврђеним техничко-технолошким поступцима, уз надзор; Одговорно је за примену утврђених поступака, средстава и организацију сопственог рада
3.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама, основним принципима и процесима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање мање сложених, разноврсних, повремено нестандартних оперативних послова; Прикупља и врши избор релевантних информација; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама уз повремене консултације; Организује сопствени рад; Одговорно је за примену процедура и средстава сопственог рада; Предузимљив је у раду
4.	Поседује систематизована теоријска знања потребна за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање сложених, разноврсних, учестало нестандартних послова користећи различите методе и технике; Врши одабир релевантних информација прикупљених из различитих извора ради примене у раду или учењу; Рукује различитом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама; Организује и контролише сопствени рад и/или рад мање групе; Уочава проблеме и учествује у њиховом решавању; Одговоран је за избор поступака и средстава за сопствени рад и/или рад других
5.	Поседује специјализована	Примењује вештине	Обавља послове са великом

	<p>стручна знања потребна за рад и/или учење</p>	<p>потребне за обављање сложених, специфичних и углавном нестандартних послова који захтевају учествовање у креирању нових решења; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале</p>	<p>самосталношћу у одлучивању; Врши организовање, контролисање и вредновање сопственог рада и/или рада других, као и обучавање других за рад; Преузима одговорност за одређивање сопственог начина и метода рада, као и за оперативни рад других; Иspoљава предузимљивост за унапређивање процеса рада и решавање проблема у непредвидивим ситуацијама</p>
6.1	<p>Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у нестандартним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада</p>	<p>Предузимљив је у решавању проблема у нестандартним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе; Иspoљава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју</p>
6.2	<p>Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у уској специјалистичкој области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме у уској специјалистичкој области учења и/или рада у нестандартним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи и специјализовану опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада</p>	<p>Предузимљив је у решавању проблема у нестандартним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе унапређујући постојећу праксу; Иspoљава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју</p>
7.1	<p>Поседује високо специјализована академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе, укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у</p>	<p>Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области учења и/или рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са</p>	<p>Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Планира и реализује научна</p>

	<p>области учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања</p>	<p>другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања</p>	<p>и/или примењена истраживања; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе</p>
7.2	<p>Поседује уско специјализована академска знања која се односе на теорије, принципе и процесе, укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања</p>	<p>Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања</p>	<p>Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе</p>
8.	<p>Поседује врхунска теоријска и практична знања потребна за критичку анализу и оригинална истраживања у фундаменталним и примењеним областима науке са сврхом проширивања и редефинисања постојећих знања, науке или области рада</p>	<p>Примењује напредне и специјализоване вештине и технике потребне за решавање кључних проблема у истраживању и за проширивање и редефинисање постојећег знања или области рада; Примењује вештине комуникације за објашњавање и критику теорија, методологија и закључака, као и представљање резултата истраживања у односу на међународне стандарде и научну заједницу; Развија нове алате, инструменте и уређаје релевантне за област науке и рада</p>	<p>Самостално вреднује савремене резултате и достигнућа у циљу унапређења постојећих и стварања нових модела, концепата, идеја и теорија; Испољава иновативност, научни и професионални интегритет и преданост развоју нових идеја и/или процеса који су у средишту контекста рада или науке, кроз принцип самовредновања свога рада и достигнућа; Дизајнира, анализира и имплементира истраживања која чине значајан и оригинални допринос општем знању и/или професионалној пракси; Управља интердисциплинарним и мултидисциплинарним пројектима; Способан је да самостално покрене националну и интернационалну сарадњу у науци и развоју</p>